

**MINISTER
ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

Warszawa, 20 września 2021 r.

Znak sprawy: DHZ.zch.870.76.2021

**Pan
Roman Dudek
Prezes Zarządu
Polskiego Stowarzyszenia
Producentów Wyrobów
Wędzonych Tradycyjnie**

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo z 19 sierpnia br. dotyczące kwestii związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń uprzejmie informuję, co następuje.

Stan prawny w zakresie zwalczania ASF uległ zmianie w związku z konsolidacją podstawowych przepisów o zwalczaniu chorób zwierząt w jednym rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającym i uchylającym niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”)¹, które wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich UE, w tym w odniesieniu do podmiotów prowadzących działalność w zakresie regulowanym tym rozporządzeniem. Zgodnie z ww. rozporządzeniem Komisja Europejska posiada możliwość ustanowienia, w drodze aktów wykonawczych, środków szczególnych w zakresie zwalczania chorób, kierując się aktualną sytuacją epizootyczną w odniesieniu do danej choroby.

¹ Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.

Takie środki zostały wprowadzone rozporządzeniem 2021/605², które wprowadza środki szczególne w odniesieniu do ASF – do jednolitego stosowania przez państwa członkowskie, w których występuje ta choroba. Rozporządzenie 2021/605 również wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Państwa członkowskie mają jednak możliwość wprowadzenia na swoim terytorium dodatkowych środków w zakresie bioasekuracji.

W związku z powyższym wydane zostało rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 sierpnia 2021 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń³, w którym utrzymane zostały m.in. środki krajowe zawarte dotychczas w uchylonym rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r.⁴

Ponadto, w ww. rozporządzeniu określono, jak ma wyglądać specjalny znak weterynaryjny, o którym mowa w art. 44 rozporządzenia 2021/605 – jest to wzór znaku uprzednio już stosowanego do znakowania świeżego mięsa, mięsa mielonego, mięsa odkostnionego mechanicznie, surowych wyrobów mięsnych i produktów mięsnych uzyskanych ze świń pochodzących z określonych obszarów.

Jednocześnie, w związku z wejściem w życie rozporządzenia 2021/605, konieczne było jest określenie przysługujących kompetencji do wykonywania wynikających z niego uprawnień odpowiednim organom Inspekcji Weterynaryjnej.

W przedmiotowym rozporządzeniu MRiRW wprowadzone zostały także generalne zakazy odnośnie do przemieszczania, w tym przemieszczania przesyłek świeżego mięsa i produktów mięsnych, o których mowa w odpowiednich artykułach rozporządzenia 2021/605, wykluczając tym samym konieczność każdorazowego wprowadzania tych zakazów przez powiatowych lekarzy weterynarii w drodze decyzji. Przyznawanie odstępstw od takich ogólnych zakazów pozostawiono natomiast, tak jak dotychczas, w gestii właściwych

² rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/605 z dnia 7 kwietnia 2021 r. ustanawiające szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. UE L 129 z 15.04.2021, str. 1, z późn. zm.)

³ Dz. U. poz. 1485

⁴ rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. z 2018 r. poz. 290, z późn. zm.)

organów państwa członkowskiego, co w konsekwencji oznacza na terytorium Polski właściwego miejscowo powiatowego lekarza weterynarii.

Reasumując, przemieszczanie przesyłek świeżego mięsa, produktów mięsnych czy też ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego, jest możliwe na terytorium Polski po spełnieniu dodatkowych warunków, o których mowa w rozporządzeniu 2021/605.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 sierpnia 2021 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń nie ogranicza ani nie modyfikuje rozwiązań przyjętych w rozporządzeniu 2021/605, które stanowi akt bazowy w tym zakresie.

W odniesieniu do redukcji populacji dzików, należy zauważyć, że działania na rzecz zapobiegania i zwalczania ASF na terytorium Polski, w odniesieniu do dzików koncentrują się między innymi na ich odstrzale, jak i eliminacji ze środowiska padłych osobników, jako czynnika sprzyjającego przetrwaniu wirusa ASF w środowisku naturalnym oraz jego rozprzestrzenianiu się w populacji, a także – potencjalnie – przenoszeniu choroby do gospodarstw utrzymujących świnię.

Dodatkowo uprzejmie informuję, że resort rolnictwa stale promuje działania na rzecz redukcji populacji dzików, które są głównym rezerwuarem i źródłem przenoszenia ASF. Redukcja populacji dzików powinna być przy tym realizowana na terytorium Polski w pierwszej kolejności w ramach planowej gospodarki łowieckiej, za którą odpowiada Minister Klimatu i Środowiska i – uzupełniająco – poprzez wykonywanie odstrzałów sanitarnych nakazanych w drodze rozporządzeń powiatowego lekarza weterynarii lub wojewody i wykonywanych przez myśliwych. W ramach tej formy odstrzału (odstrzał sanitarny) do dnia 8 września 2021 r. pozyskano 237 123 dziki.

W ostatnim czasie Główny Lekarz Weterynarii określił także uzupełniające środki dotyczące odstrzału sanitarnego w odniesieniu do regionów o wysokiej koncentracji trzody chlewnej. Działania te mają w konsekwencji ograniczyć presję wirusa w środowisku w powiatach, w których utrzymywanych jest ponad 150 tys. świń.

Ponadto, ustawą z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 148) wprowadzono przepisy

umożliwiający formowanie tzw. doraźnych zgrupowań zadaniowych (DZZ) w celu ich użycia do odstrzałów sanitarnych zwierząt. DZZ mogą być formowane z posiadających uprawnienia do wykonywania polowania przedstawicieli: wojska, policji, straży granicznej lub straży pożarnej, wydzielanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji lub Ministra Obrony Narodowej na wniosek wojewody i działających w ramach obowiązków służbowych. Jakkolwiek działalność DZZ była dotychczas ograniczona z uwagi na konieczność angażowania ww. przedstawicieli w eliminację skutków epidemii COVID-19, aktualnie niektórzy z wojewodów podejmują starania w kwestii ich ponownej, sukcesywnej, aktywizacji.

Niezależnie od powyższego należy pokreślić, że trudna sytuacja w sektorze trzody chlewnej jest wynikiem wielu nakładających się na siebie niekorzystnych czynników, stąd też resort rolnictwa podejmuje działania o szerokim spektrum, w tym mające na celu odbudowę sektora trzody chlewnej. Przykładem tego jest Program wsparcia gospodarstw utrzymujących świnie. Scala on i systematyzuje obecnie dostępne oraz planowane instrumenty wsparcia finansowego, których celem jest wspomaganie, utrzymanie lub odbudowa produkcji zwierzęcej w zakresie chowu i hodowli świń w gospodarstwach dotkniętych ASF. Zawiera on również rozwiązania, które będą wspierać odbudowę małych i średnich gospodarstw, w tym rozwiązania mające na celu dalsze wzmocnienie ich bioasekuracji. Pomoc dla rolników w ramach tego programu obejmuje:

- bioasekurację gospodarstw,
- eliminację następstw zjawiska zaniżonej ceny skupu żywca w strefach ASF,
- osłonę zaciągniętych zobowiązań cywilnoprawnych,
- odbudowę pogłowa świń,
- wsparcie w zakresie przetwórstwa i skracania łańcucha dostaw.

Szczegółowe informacje dotyczące przedmiotowego programu są dostępne na stronie podmiotowej MRiRW pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/asf--rusza-program-wsparcia-gospodarstw-utrzymujacych-swinnie>.

Podsumowując chciałbym zapewnić, że istotnym dla resoru rolnictwa jest uruchomienie wszelkich dostępnych środków pomocy jak również prowadzenia działań na rzecz

ograniczania dalszego szerzenia się choroby na terytorium RP, w tym w szczególności ograniczenie przenikania wirusa do gospodarstw.

Z poważaniem

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Ryszard Kamiński
Podsekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/